

Ezeket a jelentéktelen apróságokat csak az Országos Köznevelési Tanács kívánságára tettük szóvá.

Szerzőnk a hiányok és hibák ellenére is jó munkát végzett.

Rully János

Szitznyi Zoltán, Alázatos élet. é. n. (1944) Ruszskabányai kiadás. 200 old.

Sajátos színeket egyesítő, romantikus hagyományokon épülő tanárregény. Hőse Varga Gyula, lelkes pedagógus. Igazán csak a gyermekek között érzi jól magát. Tanítványait mint saját gyermekeit tekinti és kezeli. Eredményesen tanít; fegyelmező ereje egyéniségéből fakad, melynek alapja a megértő szeretet. Feljebbvalói is kiváló nevelőnek ismerik. — Felesége nagyra-vágyó, elégedetlen asszony, aki urát adósságokba keveri. — Néhány évi tanári működés után kiderül hősünkről, hogy tüdőbajos; épen abban az évben, amikor osztálya a VIII.-ba ér. Már a beiratásokon betegnek érzi magát. Először ismerkedik meg egy újabb tanítványának az anyjával, özv. Falussynéval. Ideális, nemes vonzalom fejlődik ki a tanár szívében az asszony iránt. Ezért nem akarta elvállalni az igazgatóságot sem egy másik városban. Orvosa déli tájakra küldi gyógyulást keresni, de a tanáron a baj már elhatalmasodott...

A regényről nem a tartalma, hanem a beállítása miatt emlékeztünk meg. A szokványos tanárabrák vonásait találjuk Varga Gyulán... De figyelemre méltó a hivatástudatnak és az ifjúság ügyéért való lelkesülésnek az a magát-felejtő odaadása, mely Varga Gyula életét nemcsak alázatos, de áldozatos életté avatja.

Ma még — reméljük — több helyen munkálkodnak önzetlenül és ismeretlenül ilyen tanárregényiségek. Ideje lenne, hogy középosztályunknak ez az egyik legszolidabb és legáldozatosabb rétege elnyerje ideális és önfeláldozó hivatásszeretetének látható elismerését is. Hiszen a nevelésügyben való minden befektetés tulajdonképpen a honvédelem terén fog egyszer kamatozni.

Visy József

Saad Ferenc, A nagyváradai hadapródok. Egyetemi Nyomda. 1943. 169. old.

Az ifjúsági regények jelentős szerepet játszanak növendékeink érzelmi világának alakításában. A fenti regénnyel kapcsolatban a hazafias-katonás nevelésnek azokra a követelményeire akarunk rámutatni, amelyeket elsősorban a történelmi, a honvédelmi ismeretek órái, továbbá a levetalképzés szolgáltatnak.

Saad a nagyváradai katonanövendékek mozgalmas életét mutatja be a világháború és a forradalom korában. Célja nemes szórakoztatás és oktatás. Rámutat az összeomlás okaira; elemzi a megakadályozásának megelőző módjait. Ennek során elmeséli az 1919. évi nemzetmentés eseményeit, elsősorban a szegedi ellenforradalom jelentős erőfeszítéseit.

A mű 10—16 éves fiúk számára érdekes és tanulságos ajándékkönyv. A kamasszor becsvágya, tettvágya és kalandszomja nyer benne nemes ki-

elégülést. Az író nem a színes meseszöveget látja legfőbb feladatának; azonban a fantázia szípkormányozó játéka helyett bőven kárpótol a közbeszótt korfestő rajzok gazdag történelmi mozgalmassága és a hazafias célzatú elmélkedések mérték-tartó tanulsága. Saád u. i. minden alkalmat felhasznál, hogy fiatal olvasói előtt rámutasson a huszas évek eseményeinek nemzeti hatásaira. Elemzi a diadalmas négy éves hadviselésnek szomorú fordulatát. Tanulsága ez: a győzelmet a harctéri sikerek és a belső front ellenálló ereje együttesen hozza meg.

— fy.

Dr. Pipics Zoltán, Így nézd a szépet. Szerző kiadása, Budapest. 218 lap.

A szerző könyvét az ifjúság részére írta, azzal a céllal, hogy megismertesse azt a művészet problémáival, anyagaival, korok stílusainak ismertető jeleivel és egyéb művészettel kapcsolatos dolgokkal. A könyv áttekinthető csoportosításban tárgyalja az egyes kérdéseket, és használhatóságát fokozza, hogy az előforduló szakmabeli szavakat vastag szedéssel emeli ki. Lexikon-szerűen hat a könyv, amely azonban nem abc-rendben, hanem tárgykörök szerint sorolja fel a megmagyarázandó fogalmakat. Röviden, világosan magyarázza el a művészet lényegét, és a művészi ábrázolás szempontjait, a műalkotások szemléleténél előforduló téves nézeteket. Az általános rész után részletesen foglalkozik külön-külön a festészettel, grafikával, szobrászattal, építészettel, iparművészettel, kiemelve a különböző technikák, anyagok lényegét. Jó szolgálatot tesz e könyv a középiskolák intelligens tanulóinak, akik iskolai művészettörténeti tanulmányaik közben nagy érdeklődést mutatnak e problémák iránt. E könyvben feleletet kapnak sok olyan művészeti kérdésre, amelyek a modern művészettel kapcsolatban felvetődnek, és amelyekkel iskolai tanulmányaikban tanáraik valószínűleg szintén megismertették, — mégis e fogalmak összegyűjtve, áttekinthetően találva nagyon hasznosak, és ezért nagyon ajánljuk az ifjúság számára.

A könyvet 100 jól összeválogatott reprodukció teszi teljessé.

Gábor Jenő